

Stand van zaken veenweideprogramma

Het veenweideprogramma maakt onderdeel uit van het Klimaatakkoord. De doelstelling op de korte termijn (2030) is het reduceren van één megaton CO₂-equivalenten ten opzichte van het referentiejaar 2016, door het verhogen van de grondwaterpeilen. Voor de lange termijn (2050) moet toegewerkt worden naar klimaatneutraliteit. De doelstelling van één megaton is gebaseerd op aannames en berekeningen. Om het inzicht te krijgen in de werkelijke uitstoot van broeikasgassen, de effectiviteit van maatregelen en begrip te krijgen voor de onderliggende mechanismen heeft LNV vanaf het begin geïnvesteerd in een onderzoeksprogramma, het zogenoemde Nationaal Onderzoeksprogramma Broeikasgassen Veenbodems (NOBV). De coördinatie van dit onderzoeksprogramma ligt bij STOWA.

De resultaten van het NOBV laten een betrouwbaar beeld zien en tonen aan dat de gemiddelde uitstoot en de effectiviteit van maatregelen significant lager is dan oorspronkelijk was aangenomen bij de start van het programma. De spreiding van de uitstoot per perceel is groot. Verder is inzichtelijk geworden dat het verhogen van (grond)waterpeilen in veengebieden invloed heeft op zowel de waterbeschikbaarheid als de waterkwaliteit. Op basis van dit voortschrijdend inzicht heeft de regiegroep veenweide¹ besloten om het doel en de scope van het programma te heroverwegen en advies uit te brengen aan LNV.

Naast onderzoek naar de broeikasgasuitstoot wordt onderzoek gedaan naar watervraagstukken. Dit onderzoek wordt afgestemd in inhoudelijk netwerk “de laagveentafel”, waarin de verschillende inhoudelijk betrokken partijen -waaronder de Unie, een waterschap en IenW – vertegenwoordigd zijn

In 2016 heeft het PBL het rapport “dalende bodems stijgende kosten” uitgebracht. In 2020 heeft het kabinet veenplan fase 1 vastgesteld, waarbij de opgave verdeeld is in fasen. In de eerste fase (aanjaag- en opbouwfase) lag de nadruk bij kennisontwikkeling. In de tweede fase ligt de nadruk op uitrol van maatregelen. Op dit moment werkt LNV aan veenplan 2. Het advies van de regiegroep draagt bij aan veenplan 2.

Het belang van de waterschappen in de veeweideaanpak is groot. Naast het feit dat de maatregelen bijdragen aan de doelen van het klimaatakkoord, moet de doelstelling gerealiseerd worden door het verhogen van grondwaterpeilen en raakt daarmee de kerntaak van de waterschappen. Om de inbreng van de waterschappen af te stemmen heeft de Unie regelmatig overleg met de themagroep bodemdaling en de bestuurlijke kopgroep bodemdaling. In de themagroep en kopgroep zijn alle veenweidewaterschappen vertegenwoordigd.

De route naar veenplan 2 ziet er als volgt uit:

- 6 mei bestuurlijke kopgroep bodemdaling (Unie), voorbereiden regiegroep
- 17 mei regiegroep: bespreken en doorgronden van feiten resultaten NOBV broeikasgasuitstoot
- *juni bestuurlijke kopgroep bodemdaling (Unie), voorbereiden regiegroep
- 3 juli regiegroep: bespreken scenario's
- Sept bestuurlijke kopgroep: voorbereiden regiegroep
- Okt regiegroep: bespreken / doorgronden feiten en resultaten watervragen
- Nov/dec regiegroep: bespreken ontwerp veenplan

De themagroep komt maandelijks bij elkaar.

¹ In de regiegroep veenweide zijn de bestuurders van zowel de maatschappelijke partners als de overheden vertegenwoordigd. De regiegroep brengt advies uit aan LNV